

Bijstand in 50 vragen

Gids voor de juridische praktijk

Bijstand in 50 vragen

Gids voor de juridische praktijk

Mr. H.W.M. Nacinovic

Berghauser Pont
PUBLISHING

mr. H.W.M. Nacinovic

© Berghauser Pont Publishing, Amsterdam, februari 2022

Vormgeving omslag: Berghauser Pont

ISBN: 9789492952639

NUR: 823

www.berghauserpont.nl

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No parts of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

Voorwoord

Ik houd me al ongeveer twintig jaar dagelijks bezig met de bijstand. In die periode heb ik heel veel wetswijzigingen voorbij zien komen, massa's uitspraken van rechters bestudeerd, veel artikelen over de bijstand gelezen en ook geschreven, cursus gegeven aan gemeenteambtenaren, aan advocaten en aan medewerkers van de rechterlijke macht, en heb ik enkele boekjes over bijstandsonderwerpen gemaakt. Ook heb ik in die periode heel veel juridische vragen over de bijstand beantwoord. Bijvoorbeeld vragen of bepaalde middelen nu wel of juist niet moeten meetellen voor de bijstand. Vragen of mensen wel of niet als samenwonenden moeten worden gezien en of bepaalde kosten voor bijzondere bijstand in aanmerking kunnen komen.

Voor dit boekje heb ik 50 van die vragen – en de bijbehorende antwoorden – gebundeld. Waar nodig heb ik de vragen en antwoorden geactualiseerd, zodat ze overeenkomen met de huidige stand van het recht onder de Participatiewet.

De vragen zijn in de meeste gevallen gesteld door gemeenteambtenaren en hebben over het algemeen een 'verdiepend' karakter. Basiskennis van de Participatiewet wordt daarbij voorondersteld. Maar om dit boekje ook geschikt te maken voor geïnteresseerden die nog niet over die basiskennis beschikken, is het eerste hoofdstuk geen hoofdstuk met vragen, maar een inleidend hoofdstuk waarin de Participatiewet kort wordt uitgelegd. Daarbij heb ik me wel beperkt tot de bijstandsverlening zelf. Andere onderwerpen uit de Participatiewet, zoals het aanbieden van beschut werk of het verstrekken van een loonkostensubsidie aan werkgevers die een dienstverband sluiten met iemand met een arbeidsbeperking, behandel ik niet in dit werk.

Deze uitgave is bijgewerkt naar de stand van het recht per 1 januari 2022.

Hans Nacinovic

Inhoud

Voorwoord		VII
Gebruikte afkortingen		XIII
1	De Participatiewet in het kort	1
1.1	Geschiedenis	1
1.2	Gemeentelijke uitvoering	1
1.3	Algemene bijstand	2
1.4	Bijzondere bijstand	5
1.5	Voorwaarden	7
1.6	Verplichtingen	12
1.7	Aanvraag	15
1.8	Toekenning en betaling	17
1.9	Gehuwd, ongehuwd en gezin	21
1.10	Kostendelersnorm	25
1.11	Middelentoets	28
1.12	Onderzoek door gemeente	36
1.13	Maatregelen	37
1.14	Intrekken en terugvorderen	39
1.15	Boete	43
2	Gehuwd en ongehuwd	47
2.1	Duurzaam gescheiden	47
2.2	Gezamenlijke huishouding; twee ongehuwden?	48
2.3	Financiële verstrengeling?	49
3	Kostendelersnorm	53
3.1	Student als kostendeler?	53
3.2	Gezinsleden van commerciële verhuurder?	54
3.3	Betalingsbewijzen bij commerciële (onder)huur?	55

4	Jongeren	57
4.1	Zoekperiode jongeren tot 27 jaar?	57
4.2	Tijdelijk bijstand totdat opleiding begonnen kan worden?	58
4.3	Kostendelersnorm en de aanvullende bijzondere bijstand van art. 12 Pw?	59
5	Middelentoets	61
5.1	Verschillende vrijlatingen van inkomsten uit arbeid?	61
5.2	Verhoging arbeidsongeschiktheidsverzekering bij verzorgingsbehoefte?	62
5.3	Inkomsten uit verkoop puppy's?	63
5.4	Waardestijging eigen huis?	65
5.5	Later ontvangen salaris over periode voorafgaand aan de bijstand?	66
6	Vakantie en verblijf in het buitenland	69
6.1	Op vakantie zonder toestemming?	69
6.2	Vakantieduur voor personen zonder arbeidsverplichtingen?	70
6.3	Behandeling in verslavingskliniek in Zuid-Afrika?	72
7	Inlichtingenplicht	75
7.1	Bankafschriften onleesbaar maken?	75
7.2	Verplicht melden van gegevens die gemeente ook zelf had kunnen vinden?	76
7.3	Meldplicht voor zaken die geen gevolgen hebben voor de bijstand?	77
8	Onderzoek door gemeente	79
8.1	Onvoldoende medewerking aan huisbezoek?	79
8.2	Bewijskracht belastingsignalen?	80
8.3	Onderzoek in het buitenland	81
9	Re-integratie	83
9.1	Bezwaar maken bij nakomen re-integratieverplichting?	83
9.2	Niet komen vanwege vervoersproblemen?	84

10	Aanvraag en betaling	87
10.1	Drie maanden bankafschriften bij de aanvraag?	87
10.2	Regiobinding adreslozen?	88
10.3	De betaaldatum?	89
11	Beëindiging en intrekking	93
11.1	Opschorten en intrekken?	93
11.2	Intrekken bij gehuwden	94
11.3	Herleving uitkering na intrekking?	95
11.4	Beëindigen van de uitkering op verzoek?	96
12	Terugvordering	99
12.1	Ontbrekend of juist overbodig intrekkingbesluit?	99
12.2	Terugvordering voorschot?	100
12.3	Terugvordering van verzwegen partner?	102
12.4	Terugvordering bij verzwegen vermogen?	103
12.5	Terugvordering achteraf ontvangen middelen?	104
13	Maatregelen	107
13.1	Geschikt traject?	107
13.2	Verwijtbaar verlies van arbeid?	108
13.3	Matigen geüniformeerde maatregel?	109
14	Boete	111
14.1	Benadelingsbedrag?	111
14.2	Mate van verwijtbaarheid	112
14.3	Op welk moment bepalen we de draagkracht?	113
15	Bijzondere bijstand	117
15.1	Verschillen tussen gemeenten?	117
15.2	Medische kosten?	118
15.3	Kosten beschermingsbewind?	119
15.4	Kosten rechtsbijstand?	121
15.5	Kosten uitvaart?	122

15.6	Zelfstandigen?	124
15.7	Kan een gemeente de individuele inkomensloeslag afschaffen?	125
16	Bijlage: tekst Participatiewet	129